

UITVRAAG INNOVATIECALL 2025

Innovatie en Opschalingsprogramma Woningbouw
Programmalijn 3: innovatieve oplossingen

Inhoud

1.	Inleiding	3
1.1	Context	3
1.2	Over TKI Bouw en Techniek	4
1.3	Samenwerking	4
1.4	Leeswijzer	4
2.	Innovatiecall 2025	5
2.1	Scope	5
2.2	Thema 1: netbewust bouwen	5
2.3	Thema 2: waterbewust bouwen	6
3.	Voorwaarden	8
3.1	Innovatieproject	8
3.2	Samenstelling consortium	8
3.3	Subsidiabele activiteiten	9
3.4	Kennisdeling	10
3.5	Innovatie ecosysteem	10
3.6	Voortgangsrapportages, rapportages deliverables en eindrapportage	10
4.	Inschrijven	12
4.1	Inhoud voorstel	12
4.2	Proces	12
4.3	Beoordelingscriteria	13
4.4	Financiële randvoorwaarden	14
4.5	In te dienen documenten	14
4.6	Disclaimer	14

1. Inleiding

Dit uitvraagdocument is bedoeld voor consortia die willen deelnemen aan de Innovatiecall 2025 binnen Programmalijn 3 Innovatieve oplossingen van het Innovatie- en Opschalingsprogramma Woningbouw (IOP). In dit uitvraagdocument vindt u meer informatie over de scope van de call en het indienen van een projectvoorstel.

1.1 Context

Innovatie- en Opschalingsprogramma Woningbouw

De Nederlandse woningbouwopgave staat onder grote druk. Diverse belemmeringen zorgen voor vertraging in de ontwikkeling en realisatie van woningbouwprojecten. Innovatie en samenwerking tussen overheden, marktpartijen en kennisinstellingen zijn cruciaal om doorbraken te realiseren en structurele doorlooptijdverkortung te bewerkstelligen.

Tijdens de Woontop in december 2024 is het Innovatie- en Opschalingsprogramma Woningbouw gelanceerd. Het doel van het programma is om doorbraken te realiseren door kansrijke initiatieven en innovaties schaalbaar te maken om sneller, meer, betere en betaalbare woningen te kunnen realiseren, zowel via nieuwbouw en (grootschalige) gebiedsontwikkeling als via het beter benutten van bestaande gebouwen en omgeving. Het programma bestaat uit vier programmalijnen:

- Programmalijn 1: Industrialisatie
- Programmalijn 2: Digitalisering
- Programmalijn 3: Innovatieve oplossingen
- Programmalijn 4: Maatschappelijke innovatie

Programmalijn 3: Innovatieve oplossingen

De innovatiecall waar dit uitvraagdocument zich op richt is een van de instrumenten binnen Programmalijn 3: Innovatieve oplossingen. Het doel van Programmalijn 3 is het ontwikkelen van schaalbare innovaties voor veelvoorkomende woningbouwbelemmeringen. Deze innovaties kunnen zowel technisch van aard zijn, als gericht op procesverbeteringen of nieuwe vormen van samenwerking. Het toepassen van deze innovaties leidt tot doorlooptijdverkortung, waarbij in samenwerking met de andere programmalijnen wordt gestreefd naar een reductie van de doorlooptijd van 25%. Hierdoor kunnen er meer, sneller en betaalbare woningen worden gebouwd.

De inhoudelijke focus van Programmalijn 3 is in 2025 inpassing in de omgeving en het omgaan met fysieke en bouwtechnische belemmeringen. Deze actielijn richt zich op het verbeteren van de ruimtelijke en infrastructurele inpassing van woningbouwprojecten door innovatieve oplossingen te ontwikkelen en knelpunten in bijvoorbeeld nutsvoorzieningen, mobiliteit en netcapaciteit te verminderen. De woningbouw ondervindt vertraging door beperkingen in de grondbeschikbaarheid, funderingsproblemen, netcongestie, watervraagstukken en bouwmethoden die onvoldoende aansluiten op de huidige context. Momenteel leiden schaarse netcapaciteit, gebrekkige coördinatie tussen ruimtelijke claims en een tekort aan uitvoerend personeel tot vertragingen in de woningbouw. Daarnaast stagneert de realisatie van projecten doordat essentiële voorzieningen, zoals parkeer- en ontsluitingsinfrastructuur, niet tijdig beschikbaar zijn.

De werkwijze binnen de programmalijn is opgebouwd vanuit een jaarlijkse cyclus, bestaande uit vier kernactiviteiten: inventariseren, selecteren en programmeren, ontwikkelen van de innovaties, en kennisdeling. Aan iedere stap liggen instrumenten ten grondslag. Door deze cyclus te hanteren blijft de programmalijn adaptief en wordt gedurende de looptijd van het programma steeds gestuurd op actuele belemmeringen en recente innovatieontwikkelingen. De programmalijn zal uitgevoerd worden door TKI Bouw en Techniek, in nauwe samenwerking met het ministerie van VRO.

1.2 Over TKI Bouw en Techniek

Deze innovatiecall is onderdeel van Programmalijn 3 van het Innovatie- en Opschalingsprogramma (IOP) Woningbouw. Het ministerie van VRO is verantwoordelijk voor het IOP Woningbouw. TKI Bouw en Techniek is verantwoordelijk voor de uitvoering van Programmalijn 3, in nauwe samenwerking met het ministerie van VRO.

1.3 Samenwerking

De innovatiecall wordt gecoördineerd door TKI Bouw en Techniek. Voor het vormgeven en uitvoeren van deze innovatiecall werkt TKI Bouw en Techniek samen met verschillende partners:

TNO

Voor het opstellen van de uitvraag, de operationele uitvoering en monitoring van de projecten in deze innovatiecall, het stimuleren van uitwisseling tussen de projectdeelnemers en het evalueren en aggregeren van de resultaten wordt samengewerkt met TNO.

TKI Urban Energy

Voor netbewust bouwen werkt Programmalijn 3 samen met TKI Urban Energy. Hiervoor kunnen consortia zelf beschikbare informatie raadplegen en/of contact zoeken met TKI Urban Energy voor kennis en/of participatie in het programma. Het kan consortia helpen in hun activiteiten, maar samenwerking is geen verplichting voor deelname aan de innovatiecall.

TKI Deltatechnologie

Voor waterbewust bouwen werkt Programmalijn 3 samen met TKI Deltatechnologie. Hiervoor kunnen consortia zelf beschikbare informatie raadplegen en/of contact zoeken met TKI Deltatechnologie voor kennis en/of participatie in het programma. Het kan consortia helpen in hun activiteiten, maar samenwerking is geen verplichting voor deelname aan de innovatiecall.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt dieper ingegaan op de scope van de innovatiecall 2025 (2.1), en de twee thema's (2.2 en 2.3). Vervolgens worden in hoofdstuk 3 de voorwaarden behandeld om voor subsidie in aanmerking te komen rondom de relevante elementen: het innovatieproject (3.1), de samenstelling van het consortium (3.2), subsidiabele activiteiten (3.3), kennisdeling (3.4), het innovatie ecosysteem (3.5) en monitoring en rapportage (3.6). In hoofdstuk 4 komen ten slotte de gevraagde inhoud van het voorstel (4.1), het inschrijfproces (4.2), de beoordelingscriteria (4.3), de financiële randvoorwaarden (4.4) en de in te dienen documenten aan bod (4.5).

2. Innovatiecall 2025

2.1 Scope

De innovatiecall 2025 richt zich op het ontwikkelen van concrete en schaalbare innovaties door zowel tijdelijke als permanente oplossingen te onderzoeken om bouwprocessen te versnellen. Het resulteert in concepten voor bijvoorbeeld netbewust bouwen, geluidbewust bouwen en klimaatadaptief bouwen. Denk bijvoorbeeld aan flexibele nutsvoorzieningen (zoals aggregaten of tijdelijke netaansluitingen), slimmer omgaan met water (zoals anders omgaan met hemelwater of drinkwater) en strategieën voor efficiëntere samenwerking tussen betrokken partijen. Door innovatieve concepten te ontwikkelen voor ruimtelijke en infrastructurele inpassing kan de doorlooptijd worden verkort en wordt beter ingespeeld op de uitdagingen rondom energie, water en ruimtelijke ordening.

In deze ronde van de innovatiecall kan een aanvraag voor subsidie worden ingediend voor een project dat past binnen één van de volgende thema's: netbewust bouwen en waterbewust bouwen. De twee thema's worden hieronder nader toegelicht.

2.2 Thema 1: netbewust bouwen

2.2.1 De opgave

De toenemende druk op het elektriciteitsnet vormt een structurele belemmering voor de woningbouw. In veel regio's is sprake van netcongestie: het elektriciteitsnet biedt onvoldoende capaciteit voor nieuwe aansluitingen of extra elektriciteitsgebruik. Door de drukte op het elektriciteitsnet dreigen steeds meer woningbouwprojecten vertraging op te lopen of zelfs niet door te gaan. Om toch zoveel mogelijk woningen te kunnen bouwen én aansluiten, moeten we netbewust bouwen. Zo benutten we de bestaande netcapaciteit optimaal.

De situatie is het gevolg van samenkomende ontwikkelingen: elektrificatie van verwarming en mobiliteit, toenemende opwek via zon en wind (gekenmerkt door ongelijkmatige opwek), en een energie-infrastructuur die niet ingericht is op zoveel verschillende energiebronnen. De noodzakelijke uitbreiding van het netwerk vergt jaren, terwijl de woningbouwopgave urgent is.

2.2.2 Definities

Belangrijke definities bij netbewust bouwen zijn:

- Netbewust bouwen: het ontwerpen en realiseren van woningen en wijken waarbij a) de totale (netto)belasting op het net zoveel mogelijk wordt verlaagd, b) de belasting zo gelijkmatig mogelijk over de dag wordt verspreid en c) de belasting tot op zekere hoogte 'stuurbaar' is. De focus hierbij ligt op de verlaging van de piekbelasting.
- Flexibiliteit: het vermogen van gebouwen of gebieden om vraag en aanbod in de tijd te verschuiven of te reduceren om pieken te vermijden en duurzame opwek beter in te passen.
- Piekbelasting: een tijdelijke sterke stijging van elektriciteitsgebruik, bijvoorbeeld door gelijktijdige inzet van zware apparaten of opladen van voertuigen.

2.2.3 Kansrijke oplossingsrichtingen

Netbewust bouwen biedt een oplossingsrichting waarin woningbouw en energie-infrastructuur beter op elkaar worden afgestemd. Het gaat om gebiedsontwikkeling waarbij vanaf het ontwerp rekening wordt gehouden met netbelasting en het verminderen van de piekbelasting, door inzet van energiezuinige bouwconcepten, slimme sturing van elektriciteitsgebruik, lokale opslag of tijdelijke oplossingen. Ook nieuwe vormen van samenwerking tussen ontwikkelaars en netbeheerders zijn daarbij van belang. Met dit thema stimuleert Programmalijn 3 de ontwikkeling van innovaties die bijdragen aan het versnellen van woningbouw ondanks netbeperkingen. De focus ligt op schaalbare oplossingen die technische en organisatorische barrières slechten en toepasbaar zijn in

vergelijkbare projecten. Zowel productgerichte als procesgerichte innovaties komen in aanmerking, mits zij bijdragen aan doorlooptijdverkorting en brede opschaling mogelijk maken.

Er wordt gedacht aan de volgende innovatiebehoeften en kansrijke oplossingsrichtingen:

- Het verlagen van de elektriciteits- en warmtevraag: het slim ontwerpen van het gebouw zorgt voor een lagere elektriciteitsvraag, ook op piekmomenten. Daardoor wordt het net minder belast. Daarbij kan ook een efficiënte opwekking van warmte, koude en warm water bijdragen aan een lagere netimpact.
- Sturen van elektriciteitsgebruik: de mismatch tussen de vraag van elektriciteit en het aanbod van lokale duurzame opwek is groot. Verhogen van eigen gebruik van opwek door sturing van elektriciteitsvraag zorgt voor lagere terugleverpieken en een lagere netimpact.
- Opslag van elektriciteit: het lokaal opslaan van elektriciteit kan bijdragen aan de verlaging van de teruglever- en afnamepieken.
- Opslag van warmte: warmteopslag kan met name de inzet van een warmtepomp op piekmomenten voorkomen en/of verkleinen.

Bovenstaande kansrijke oplossingen zijn niet limitatief, ook andere innovatieve oplossingen zoals slimmere en kostenefficiënte werkwijzen op het gebied van netbewust bouwen kunnen mogelijk zijn.

2.3 Thema 2: waterbewust bouwen

2.3.1 De opgave

Door klimaatverandering wordt het in Nederland warmer, in sommige perioden natter en in andere droger en verandert de grond- en oppervlaktewaterspiegel. Door extreem weer is enerzijds steeds vaker sprake van piekbuien: hevige regenval, waarbij riolen, sloten of gemalen het regenwater niet snel genoeg kunnen afvoeren. Dit kan leiden tot wateroverlast op straat of in gebouwen. In stedelijke gebieden bestaat vaak een tekort aan ruimte voor waterberging, bijvoorbeeld door verharding of volgebouwde gebieden. In laaggelegen gebieden waar de afwatering afhankelijk is van getijden of pompen kan ook tijdelijke vertraging in de waterafvoer optreden. Anderzijds treden door extreem weer ook steeds langere perioden van droogte op, waardoor waterschaarste kan ontstaan. Bij woningbouw dient in toenemende mate rekening te worden gehouden met potentieel drinkwatertekort door tijdelijk onvoldoende infrastructuurcapaciteit om aan de drinkwatervraag en specifiek het piekgebruik tijdens hittegolven te voldoen. De noodzaak om per jaar 100.000 woningen toe te voegen aan de woningvoorraad kan botsen met klimaatrisico's zoals regenoverstromingen, droogte, hittestress en bodemdaling. Daarnaast wordt in 2030 een tekort van 100 miljoen m³ drinkwater verwacht door economische groei, bevolkingsgroei en klimaatverandering.

Klimaatrisico's en het beperken van drinkwatertekort stellen nieuwe eisen aan de manier waarop woningen in Nederland worden gebouwd en worden ingepast in de omgeving. Als dit niet goed in plannen wordt meegenomen, wordt planvorming complexer en wordt betaalbaarheid uitdagender.

Door klimaatrisico's tijdig te integreren in de ruimtelijke planning en bouwpraktijk, kunnen ook huidige en toekomstige problemen worden voorkomen en wordt bijgedragen aan een duurzame, leefbare en betaalbare woonomgeving, ook in de toekomst. Naar verwachting zal toename van bevolkingsgroei en woningbouw de vraag naar drinkwater verder vergroten, wat op de korte termijn een impact heeft op de druk op waterbronnen en -infrastructuur, vooral tijdens periodes van droogte en hoog gebruik. Op de lange termijn kan een tekort aan drinkwater ontstaan als het gebruik niet wordt teruggedrongen.

2.3.2 Begrippen

- Bodem-watersysteem: Het geheel van grondwater, oppervlaktewater, bodem en de interacties daartussen.
- Klimaatadaptatie: Het aanpassen van de leefomgeving aan de gevolgen van klimaatverandering, zoals extreme neerslag en droogte.
- Bodemdaling: Het geleidelijk zakken van de bodem, bijvoorbeeld als gevolg van ontwatering.
- Waterberging: Het vasthouden van water om periodes van droogte en wateroverlast te overbruggen.
- Klimaatbestendigheid: Het vermogen van een systeem (bijvoorbeeld een stad of regio) om bestand te zijn tegen de gevolgen van klimaatverandering.

2.3.3 Kansrijke oplossingsrichtingen

Waterbewust bouwen brengt klimaatadaptatie en woningbouw samen. Het vraagt om integraal ontwerp waarbij water, bodem en bouwmethodiek vanaf de eerste planfase in samenhang worden meegenomen. Innovaties kunnen bijdragen aan haalbaarheid en betaalbaarheid van woningbouwontwikkeling en de besluitvorming versnellen en verbeteren. Dit vraagt om innovatieve concepten. Denk aan het combineren van slimme waterretentie met adaptieve bouwvormen, funderingstechnieken die anticiperen op bodemdaling of collectieve systemen voor circulair watergebruik. Aansluitend bij de scope van het IOP Woningbouw wordt waterbewust bouwen een onderwerp van de eerste innovatiecall om binnen de bredere klimaatadaptatie-opgave in te spelen op een natter, droger en warmer klimaat.

Er wordt gedacht aan de volgende innovatiebehoeften en kansrijke oplossingsrichtingen:

1. Het verhogen van waterretentiecapaciteit en -kwaliteit: manieren om water langer vast te houden en langzamer af te voeren en om overlast te minimaliseren.
2. Het realiseren van bebouwde gebieden en gebouwen waarin de toe- of afname van water op het maaiveld beter kan worden verwerkt: Uitgangspunt in o.a. de "maatlat klimaatadaptieve gebouwde omgeving" is het voorkómen van schade aan gebouwen. Dit wordt nu vaak ingevuld door voldoende afvoer en opslag. Een potentiële kostenbesparende maatregel is om ook tijdelijk water op het maaiveld te accepteren na extreme neerslag, zonder dat dit tot te veel overlast of schade aan woningen/gebouwen leidt.
3. Bodemdalingsbestendig bouwen: manieren van het realiseren van woningen op een wijze die voorkomt dat de kosten van bodemdaling worden afgewenteld op toekomstige eigenaren en gemeenten.
4. Verminderen van drinkwatergebruik: kostenefficiënte en veilige methoden voor het verminderen van drinkwatergebruik op gebouw- en gebiedsniveau, om ook in de toekomst nog nieuwe aansluitingen te kunnen realiseren.

Bovenstaande kansrijke oplossingen zijn niet limitatief, ook andere innovatieve oplossingen zoals slimmere en kostenefficiënte werkwijzen op het gebied van waterbewust bouwen kunnen mogelijk zijn.

3. Voorwaarden

Dit hoofdstuk beschrijft aan welke voorwaarden dient te worden voldaan om voor subsidie binnen de innovatiecall 2025 in aanmerking te komen.

3.1 Innovatieproject

Dit programma richt zich op experimentele ontwikkeling die dicht bij de praktijk staat. Naast de activiteiten bepaalt ook de samenstelling van het indienend consortium, bestaande uit minimaal twee deelnemers, de slagingskans om de innovaties snel naar toepassing en vervolgens opschaling te krijgen. Daarbij is meer partijen niet altijd beter. Het is de kunst een balans te vinden tussen partijen die complementair aan elkaar zijn en gezamenlijk voldoende slagkracht hebben om de innovaties bij woningbouw toegepast te krijgen. Een opdrachtgever als 'launching customer' kan daarbij helpen, maar is niet vereist.

3.2 Samenstelling consortium

3.2.1 Type organisaties

Diverse typen organisaties kunnen deel uitmaken van een consortium dat een innovatievoorstel indient:

Onderzoeksorganisatie: een entiteit (zoals universiteiten of onderzoeksinstellingen, agentschappen voor technologieoverdracht, innovatie-intermediairs, entiteiten voor fysieke of virtuele onderzoeksgerichte samenwerking), ongeacht haar rechtsvorm (publiek- of privaatrechtelijke organisatie) of financieringswijze, die zich in hoofdzaak bezighoudt met het onafhankelijk verrichten van fundamenteel onderzoek, industrieel onderzoek of experimentele ontwikkeling, of met het breed verspreiden van de resultaten van die activiteiten door middel van onderwijs, publicaties of kennisoverdracht.

Wanneer dit soort entiteit ook economische activiteiten uitoefent, moet met betrekking tot de financiering, de kosten en de inkomsten van die economische activiteiten een gescheiden boekhouding worden gevoerd. Ondernemingen die een beslissende invloed over dit soort entiteit kunnen uitoefenen in hun hoedanigheid van bijvoorbeeld aandeelhouder of lid van de organisatie, mogen geen preferente toegang tot de onderzoekscapaciteit van deze entiteit of tot de door haar verkregen onderzoeksresultaten genieten;

Ondernemer: een natuurlijke persoon, een rechtspersoon of een vennootschap, die een onderneming in stand houdt, niet zijnde een rechtspersoon die krachtens publiekrecht is ingesteld;

Publieke organisatie: Organisatie in de publieke sector die diensten verleent die noodzakelijk zijn voor het welzijn van de samenleving, vaak eigendom is van en bestuurd wordt door de overheid, of een publieke taak uitvoert, waaronder gemeenten en provincies.

Om voor honorering in aanmerking te komen dienen minimaal één onderzoeksorganisatie en één ondernemer deel te nemen aan het inschrijvend consortium.

3.2.2 Penvoerder

Ieder inschrijvend consortium dient een Penvoerder te hebben. Met Penvoerder wordt bedoeld de partij of diens vertegenwoordigende natuurlijke persoon die door de andere partijen binnen het consortium gemachtigd is om namens het betreffende consortium op te treden. De Penvoerder is het aanspreekpunt namens het consortium voor TKI Bouw en Techniek, Programmalijn 3 en breder het IOP Woningbouw wanneer van toepassing. Het contact tussen het consortium van het innovatieproject en TKI Bouw en Techniek vindt via de Penvoerder plaats.

3.2.3 Samenwerkingsovereenkomst

Van ieder inschrijvend consortium wordt vereist dat zij een samenwerkingsovereenkomst opstellen waarin afspraken worden gemaakt over de onderlinge samenwerking en uitvoering van het innovatieproject. De conceptversie van de overeenkomst dient meegestuurd te worden bij indiening, deze hoeft op dat moment nog niet ondertekend te zijn. Een voorbeeld van een samenwerkingsovereenkomst wordt beschikbaar gesteld, het is niet verplicht om dit voorbeeld te hanteren.

3.3 Subsidiabele activiteiten

3.3.1 Activiteiten

Binnen de innovatiecall zijn alleen activiteiten die aan te merken zijn als experimentele ontwikkeling subsidiabel. Experimentele ontwikkeling kan prototyping, demonstraties, pilotontwikkeling, testen en validatie omvatten van nieuwe of verbeterde producten, procedés of diensten in omgevingen die representatief zijn voor het functioneren onder reële omstandigheden, met als hoofddoel verdere technische verbeteringen aan te brengen aan producten, procedés of diensten die niet grotendeels vaststaan. Dit kan de ontwikkeling omvatten van een commercieel bruikbaar prototype of pilot die noodzakelijkerwijs het commerciële eindproduct is en die te duur is om te produceren alleen met het oog op het gebruik voor demonstratie- en validatiedoeleinden. Onder experimentele ontwikkeling wordt niet verstaan routinematige of periodieke wijziging van bestaande producten, productielijnen, fabricageprocessen, diensten en andere courante activiteiten, zelfs indien die wijzigingen verbeteringen kunnen inhouden.¹

3.3.2 Subsidiepercentages

Voor experimentele ontwikkeling geldt voor ondernemingen een standaard subsidiepercentage van 25%. Dit percentage kan worden verhoogd met;

- 10% of 20% voor respectievelijk middelgrote of kleine ondernemingen;
- 15% voor daadwerkelijke samenwerking tussen:
 - o ondernemingen binnen het consortium waarvan ten minste één kmo (kleine en middelgrote ondernemingen) is en geen van de ondernemingen meer dan 70% van de voor subsidie in aanmerking komende kosten voor haar rekening neemt; of
 - o een onderneming en één of meer organisaties voor onderzoek en kennisverspreiding, waarbij deze organisaties ten minste 10% van de voor subsidie in aanmerking komende kosten dragen en het recht hebben hun eigen onderzoeksresultaten te publiceren, waarbij de projectresultaten ruim worden verspreid via conferenties, publicaties, open access-repositories, of gratis of opensource-software.

Voor de ondernemingen in de consortia geldt daarmee dat minimaal 25% en maximaal 60% subsidie kan worden aangevraagd, afhankelijk van of de deelnemende partijen in aanmerking komen voor opslagen. Ondernemingen dienen de overige 40-75% zelf te investeren in de vorm van bijvoorbeeld uren of bedrijfsmiddelen (in kind) of in de vorm van cash. Instellingen voor onderzoek die onder de Kaderregeling O&O&I² kwalificeren als onderzoeksorganisatie kunnen onder deze Kaderregeling tot 100% financiering ontvangen. Het maximale subsidiepercentage per consortium bedraagt 70%. Publieke organisaties kunnen wel consortiumspartner zijn in een innovatieproject, maar het is voor publieke organisaties niet mogelijk om subsidie aan te vragen.

¹ Voor een nadere toelichting EO activiteiten, zie: https://www.rvo.nl/sites/default/files/2021/09/Toelichting-definities-FO-IO-EO-20210801_v06092021.pdf

² [CELEX:52022XC1028\(03\):NL:TXT.pdf](#)

3.3.3 Beschikbaar budget

Voor deze innovatiecall 2025 is in totaal €5.000.000,- inclusief BTW beschikbaar voor innovatieprojecten. Per project kan er minimaal €250.000,- en maximaal €750.000,- inclusief BTW aan subsidie aangevraagd worden. Stapeling van subsidies, door voor dezelfde projectactiviteiten ook in een andere regeling subsidie aan te vragen, is niet toegestaan. Tevens mag voor dezelfde projectactiviteiten niet eerder subsidie zijn ontvangen.

3.4 Kennisdeling

Open innovatie en open acces zijn kernprincipes van Programmalijn 3 en de innovatiecall 2025. Open access staat voor het proactief delen en breed verspreiden van generieke kennis en innovaties, ontwikkeld tijdens de uitvoering van de gehonoreerde projecten, met derden. Deze kennis wordt op een eerlijke, redelijke en niet-discriminerende manier beschikbaar gesteld via TKI Bouw en Techniek aan derden via bijvoorbeeld conferenties, publicaties (waaronder op LinkedIn en website TKI BT en mogelijk VolkshuisvestingNederland.nl), open access-repositories, gratis of via opensource-software. Deelnemers aan innovatieprojecten zijn verplicht hieraan mee te werken. Om actieve kennisdeling verder te faciliteren, houden kennisinstellingen en onderzoeksorganisaties die deel uitmaken van consortia van innovatieprojecten onverminderd het recht hun eigen project- en programmaresultaten te publiceren.

3.5 Innovatie ecosysteem

Om de samenhang tussen de gehonoreerde projecten in de uitvoeringsfase te borgen, organiseert TKI Bouw en Techniek gedurende de looptijd bijeenkomsten, zodat deelnemers met en van elkaar kunnen leren en inspiratie voor verdere innovatie kunnen opdoen. Er wordt vanuit gegaan dat de consortiumpartijen deelnemen aan deze bijeenkomsten.

3.6 Voortgangsrapportages, rapportages deliverables en eindrapportage

Voortgangsrapportages (halfjaarlijks)

Ieder consortium rapporteert over de voortgang van het innovatieproject. De rapportage bevat een openbaar en een vertrouwelijk deel.

- Het openbare deel van de voortgangsrapportages van ieder innovatieproject zal de (tussen)resultaten beschrijven in voldoende detail zodat daaruit blijkt hoe die kunnen bijdragen aan de programmaresultaten.
- In het vertrouwelijke deel van de voortgangsrapportage wordt teruggeblikt op de afgelopen periode(n) en vooruitgekeken naar de volgende periode(n), onder andere door te rapporteren over de financiële voortgang en planning, wordt inzicht geboden in onder andere de knelpunten en de activiteiten in de komende maanden.

Voor de voortgangsrapportages zal een verplicht format beschikbaar worden gesteld. De rapportages worden door de Penvoerder namens het consortium van het innovatieproject ingediend bij TKI Bouw en Techniek.

Op het moment van indienen van de voortgangsrapportage kunnen ook wijzigingen in de werk- en budgetverdeling binnen het innovatieproject worden voorgesteld aan TKI Bouw en Techniek. Deze wijzigingsvoorstellen zullen geëvalueerd en ter accordering voorgelegd worden aan de Programmamanager IOP van het Ministerie van VRO. Vanzelfsprekend dienen de consortiumpartners van het desbetreffende innovatieproject met het ingediende wijzigingsvoorstel schriftelijk akkoord te gaan.

Rapportages van de deliverables en de eindrapportage

Tussentijds en aan het eind van elk innovatieproject zullen deliverables en behaalde resultaten zoveel mogelijk openbaar opgeleverd worden. Openbare deliverables zullen opgeleverd worden in een vorm die het voor andere partijen in de sector mogelijk maakt om dit herhaald toe te passen.

Ook niet-openbare deliverables dienen opgeleverd te worden, deze worden niet verder verspreid maar wel gebruikt voor de beoordeling van de resultaten tussentijds en aan het eind. Hiernaast wordt van de innovatieprojecten verwacht dat zij een eindrapportage opstellen. De eindrapportage dient in het publieke domein beschikbaar te kunnen worden gesteld en bevat minimaal:

- Projectdoel
- Onderzoeksopzet
- Uitgevoerde activiteiten
- Resultaten

Deze eindrapportage zal voor 28 februari 2028 bij TKI Bouw en Techniek worden ingediend door de Penvoeder van het innovatieproject. Alle eindrapportages zullen aan onafhankelijke experts worden voorgelegd, zodat zij de projectresultaten kunnen evalueren en kunnen adviseren over verdere toepassing en opschaling.

4. Inschrijven

Innovatievoorstellen kunnen worden ingediend door de Penvoerder van het indienend consortium door een e-mail met de gevraagde documenten (zie 4.5) tijdens de indieningsperiode te sturen naar woningbouw@tkibt.nl.

4.1 Inhoud voorstel

Vooraf is niet in te schatten hoeveel innovatievoorstellen zullen worden ingediend. Gezien de harde einddatum van het programma is het belangrijk, dat de innovatieprojecten zo vroeg mogelijk in 2026 kunnen starten. Dat betekent een korte beoordelingstermijn aan het eind van 2025 en het begin van 2026. Het innovatievoorstel (zie format in bijlage 2) bestaat uit maximaal 20 pagina's en maximaal 6000 woorden en is als volgt ingedeeld:

- Algemene gegevens
 1. Titel
 2. Innovatie betreft:
 - a. Netbewust bouwen
 - b. Waterbewust bouwen
 3. Niveau: gebied / gebouw / beide
 4. Verwachte impact vanaf 2027:
 5. Start- en einddatum
 6. Openbare samenvatting voorstel (max. 300 woorden)
 7. Overzicht van deelnemers en essentiële uitbestedingsrelaties
 8. Financiële samenvatting
- Aanleiding, doelstelling en resultaat
- Projectaanpak en daaraan gekoppeld werkplan
- Bijdrage aan netbewust en/of waterbewust bouwen
- Innovatie
- Bijdrage aan de schaalbaarheidsambitie van het IOP Woningbouw

In bijlage 2 is een verplicht format voor het innovatievoorstel bijgesloten. Daarin wordt verwezen naar de financiële onderbouwing, waarvoor in bijlage 3 het verplichte format is toegevoegd. Hiernaast is het verplicht om een concept samenwerkingsovereenkomst van het consortium mee te sturen, evenals een 'verklaring onderneming niet in moeilijkheden' en, wanneer van toepassing, een MKB-verklaring.

4.2 Proces

Inschrijving

De indicatieve planning van de uitvraag is:

- 17 oktober 2025: start inschrijfperiode
- 12 december 2025 12:00: deadline voor indiening innovatievoorstel
- December 2025 en januari 2026: beoordeling en advisering door onafhankelijke commissie van experts
- Februari 2026: besluit en bekendmaking gehonoreerde en afgewezen innovatievoorstellen
- Februari 2026: start innovatieprojecten

Beoordeling en besluitvorming

In het beoordelen en gunnen van de innovatievoorstellen wordt TKI Bouw en Techniek geadviseerd door een beoordelingscommissie. Deze commissie bestaat uit experts met achtergronden in woningbouw, energie en water. Zij zijn onafhankelijk. Ieder lid van de beoordelingscommissie geeft eerst een individuele beoordeling per beoordelingscriterium (zie 4.3), per innovatievoorstel. De individuele beoordelingen worden door de beoordelingscommissie besproken om te komen tot een

gezamenlijk oordeel. Daarvoor wordt steeds een cijfer tussen 0 en 10 gegeven, waarbij 10 de beste score is. Elk voorstel dient na het gezamenlijke oordeel van de beoordelingscommissie per beoordelingscriterium meer dan een vijf op de schaal van tien te scoren.

Door de gezamenlijke beoordeling van de innovatievoorstellen wordt door de beoordelingscommissie een ranking van de voorstellen opgesteld. Aan de hand van de ranking geeft de beoordelingscommissie een advies aan de programmamanagers voor honorering van innovatievoorstellen binnen het beschikbare budget. Het streven is om minimaal een derde van de beschikbare subsidie middelen aan innovatieprojecten voor netbewust bouwen te besteden en minimaal een derde aan innovatieprojecten voor waterbewust bouwen.

TKI Bouw en Techniek legt het advies over de te honoreren en af te wijzen innovatievoorstellen voor aan de Programmamanager IOP van het ministerie van VRO. Deze neemt het definitieve besluit over de honorering van de innovatievoorstellen. Daarna vindt communicatie met de indieners plaats over wel of geen honorering.

Uitvoering

De uitvoering van de projecten start in het eerste kwartaal van 2026. De looptijd van projecten is maximaal 2 jaar, tot uiterlijk 28 februari 2028. Innovatieprojecten dienen binnen 2 maanden na honorering te starten. Nadat het innovatievoorstel is gehonoreerd, dient de ondertekende samenwerkingsovereenkomst van het desbetreffende consortium binnen deze zelfde termijn te worden ondertekend en aangeleverd aan TKI Bouw en Techniek. Activiteiten in een innovatieproject mogen niet starten voordat de Programmamanager IOP van het ministerie van VRO het bijbehorende innovatievoorstel heeft gehonoreerd. Na afloop van elk kwartaal zal de Penvoerder van het consortium een voortgangsrapportage opleveren volgens een vastgesteld format, zie 3.6.

4.3 Beoordelingscriteria

De innovatievoorstellen zullen na ontvangst eerst worden gecontroleerd op juistheid en volledigheid. De beoordelingscommissie beoordeelt vervolgens de voorstellen, waarbij via scores op onderstaande beoordelingscriteria tot een advies aan TKI Bouw en Techniek wordt gekomen.

De beoordelingscommissie hanteert de volgende criteria bij de beoordeling van de innovatievoorstellen, met bijbehorende weegfactoren:

- 40% Belemmeringen wegnemen
Bijdragen aan het wegnemen van belemmeringen door middel van netbewust en waterbewust bouwen, in één of meerdere fasen van het ontwikkelproces van woningen (van planvorming tot en met realisatie), en de impact op doorlooptijdverkorting/-beheersing en op kosten van het proces van woningbouwontwikkeling.
- 30% Schaalbaarheid
Voor de schaalbaarheid wordt enerzijds gekeken naar de marktpotentie van de innovatie: welke product-markt-combinaties worden bediend, wat is de potentiële marktomvang, wat is het marktplan van het consortium, hoe dragen beoogde innovaties bij aan toekomstige marktacceptatie en welke aantallen worden in de komende jaren nagestreefd? Anderzijds wordt gekeken naar hoe de resultaten als procesmaatregelen andere partijen bereiken en bruikbaar voor hen zijn, evenals de aansluiting op de brede programmadoelstellingen van het IOP Woningbouw. Betrokken partijen laten zien wanneer welke investeringen in hun voorstel gedaan worden en hoe deze investeringen opschaling erna mogelijk maken.
- 25% Innovativiteit
Dit betreft de mate van vernieuwing in relatie tot de huidige markt en de wijze waarop opgedane kennis en resultaten van het innovatieproject actief verspreid worden, binnen en buiten het project.

- 5% Kwaliteit van het project
De kwaliteit moet blijken uit een concrete en realistische uitwerking van aanpak, methodiek en planning, de omgang met risico's, de uitvoerbaarheid, de kwaliteit en organisatie van het uitvoerend consortium (onder meer de financiële draagkracht van betrokken partijen in relatie tot hun rol in het innovatieproject) en de mate waarin de beschikbare middelen effectief en efficiënt worden ingezet.

4.4 Financiële randvoorwaarden

Bij het opstellen van de innovatievoorstellen moet rekening worden gehouden met de genoemde subsidiepercentages onder 3.3.2.

Deze voorwaarden zijn verwerkt in de financiële onderbouwing, die is opgenomen in bijlage 3. Daarbij worden enkel voorstellen gehonoreerd waarbij de aangevraagde subsidie ligt tussen de €250.000,- en €750.000,- inclusief BTW.

80% van de subsidie wordt uitgekeerd bij aanvang van de start van de uitvoering van het project en het resterende bedrag (20%) na afloop van het project.

Tijdens het project zal TKI Bouw en Techniek erop letten of de toegezegde resultaten (bijvoorbeeld deelrapportages, onderzoeks- en meetresultaten etc.) per werkpakket conform actuele planning (zie bijlage 1; format projectvoorstel, punt 3) worden opgeleverd. Mochten (deel)resultaten van een werkpakket niet worden geleverd, dan kan de Programmamanager IOP van het ministerie van VRO besluiten haar goedkeuring voor bevoorschotting van alle 'actief betrokken projectdeelnemers' voor het betreffende werkpakket op te schorten, totdat deze (deel)resultaten zijn geleverd.

4.5 In te dienen documenten

Het innovatievoorstel omvat bij indiening de volgende documenten:

- Inhoudelijk voorstel, als pdf (Bijlage 1, aan te leveren als PDF)
- Financiële onderbouwing (zie Bijlage 2, aan te leveren in Excel)
- Concept samenwerkingsovereenkomst (als PDF)
- MKB verklaring, als PDF (RVO formulier)
- Verklaring onderneming niet in moeilijkheden (RVO formulier)

4.6 Disclaimer

De informatie in dit uitvraagdocument is zo goed mogelijk vastgesteld. Er kunnen geen rechten aan worden ontleend. Eventuele correcties en wijzigingen worden zo snel mogelijk gemeld en verwerkt.